Ceturtdiena, 2019. gada 28. novembris

P9_TA(2019)0079

ANO 2019. gada Klimata pārmaiņu konference (*COP 25*)

Eiropas Parlamenta 2019. gada 28. novembra rezolūcija par ANO 2019. gada Klimata pārmaiņu konferenci (*COP 25*) Madridē (Spānijā) (2019/2712(RSP))

(2021/C 232/07)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) un tai pievienoto Kioto protokolu,

— ņemot vērā nolīgumu, kuru pieņēma *UNFCCC* Pušu konferences (*COP 21*) 21. sesijā Parīzē 2015. gada 12. decembrī (Parīzes nolīgums),

— ņemot vērā *UNFCCC* Pušu konferences 24. sesiju (*COP 24*), Kioto protokola pušu 14. sesiju (*CMP 14*) un kā Parīzes nolīguma pušu sanāksmi rīkoto Pušu konferences pirmās sesijas trešo daļu (CMA 1.3), kas notika Katovicē (Polijā) 2018. gada 2.–14. decembrī,

— ņemot vērā *UNFCCC COP* biroja 2019. gada 1. novembra lēmumu pieņemt Čīles valdības kā nākamās prezidējošās valsts priekšlikumu *COP 25* sanāksmi rīkot Madridē (Spānijā) no 2019. gada 2. līdz 13. decembrim;

— ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM),

— ņemot vērā ANO ģenerālsekretāra 2019. gada 23. septembrī noorganizēto samitu par klimata rīcību,

— ņemot vērā 2018. gada 25. oktobra rezolūciju par ANO 2018. gada Klimata pārmaiņu konferenci (*COP 24*) Katovicē (Polijā) ([1]),

— ņemot vērā 2019. gada 14. marta rezolūciju par klimata pārmaiņām — stratēģisku Eiropas ilgtermiņa redzējumu par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku saskaņā ar Parīzes nolīgumu ([2]),

— ņemot vērā Komisijas 2018. gada 28. novembra paziņojumu "Tīru planētu – visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku" (COM(2018)0773),

— ņemot vērā Eiropadomes 2019. gada 20. jūnija secinājumus,

— ņemot vērā Padomes 2019. gada 4. oktobra secinājumus,

— ņemot vērā 2015. gada 6. martā Latvijas un Eiropas Komisijas *UNFCCC* iesniegto dokumentu "Iecerētais ES un tās dalībvalstu noteiktais ieguldījums",

— ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) īpašo ziņojumu "Globālā sasilšana 1,5 °C robežās", tās piekto novērtējuma ziņojumu (*AR5*) un kopsavilkuma ziņojumu, īpašo ziņojumu par klimata pārmaiņām un zemi un īpašo ziņojumu par okeānu un kriosfēru mainīgā klimatā,

([1]) Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0430.
([2]) Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0217.

— ņemot vērā Globālās pielāgošanās komisijas pamatziņojumu par pielāgošanos klimata pārmaiņām,

— ņemot vērā ANO Vides programmas (*UNEP*) 2018. gada novembra devīto kopsavilkuma ziņojumu ("Emisiju neatbilstības ziņojums 2018") un tās ceturto ziņojumu par pielāgošanās nepietiekamību 2018. gadā,

— ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras 2019. gada 2. aprīlī publicēto rādītāju novērtējumu "Ekonomiskie zaudējumi, ko radījuši ekstremāli klimatiskie apstākļi Eiropā",

— ņemot vērā Pasaules Meteoroloģijas organizācijas (PMO) 2019. gada marta paziņojumu par klimata stāvokli pasaulē 2018. gadā un tās 2018. gada 22. novembra 14. biļetenu par siltumnīcefekta gāzēm,

— ņemot vērā Silēzijas deklarāciju par solidaritāti un taisnīgu pāreju, Silēzijas Ministru deklarāciju "Meži klimatam" un partnerību "Kopīga pārmaiņu īstenošana" (*Driving Change Together*) elektromobilitātes un nulles emisijas transporta jomā, ko parakstīja,

— ņemot vērā politikas veidotājiem paredzēto kopsavilkumu attiecībā uz 2019. gada 29. maija globālo novērtējuma ziņojumu, ko sagatavojusi Starpvaldību zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (*IPBES*),

— ņemot vērā 2017. gada 15. novembra rezolūciju par rīcības plānu attiecībā uz vidi, cilvēkiem un ekonomiku ([3]),

— ņemot vērā augsta līmeņa kopsavilkuma ziņojumu "Vienoti zinātnē" ar jaunāko klimata zinātnes informāciju, ko apkopojusi ANO 2019. gada samita par rīcību klimata jomā zinātniskā konsultatīvā grupa,

— ņemot vērā 2019. gada aprīļa Eirobarometra aptauju par klimata pārmaiņām,

— ņemot vērā jautājumu Padomei (O-000029/2019 – B9-0055/2019) un Komisijai (O-000030/2019 – B9-0056/2019) par ANO 2019. gada Klimata pārmaiņu konferenci (*COP 25*) Madridē (Spānijā)

— ņemot vērā Reglamenta 136. panta 5. punktu un 132. panta 2. punktu,

A. tā kā Parīzes nolīgums stājās spēkā 2016. gada 4. novembrī; tā kā 2019. gada 19. novembrī 187 no 197 *UNFCCC* pusēm bija iesniegušas ANO savus ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās instrumentus;

B. tā kā 2015. gada 6. martā ES un tās dalībvalstis iesniedza *UNFCCC* savus iecerētos nacionāli noteiktos devumus, ar kuriem tās uzņēmās saistošu mērķi, proti, līdz 2030. gadam vismaz par 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas (SEG);

C. tā kā ar saistībām, ko Parīzes nolīguma parakstītāji līdz šim ir apņēmušies izpildīt, būs par maz, lai sasniegtu tā kopējo mērķi; tā kā pašreizējais ES un tās dalībvalstu iesniegtais nacionāli noteiktais devums (NND) neatbilst arī Parīzes nolīgumā nospraustajiem mērķiem un tāpēc ir jāpārskata;

D. tā kā *IPCC* ziņojums par globālo sasilšanu par 1,5 °C liecina, ka pie 1,5 °C temperatūras pieauguma sekas, visticamāk, nebūs tik ļoti nopietnas kā pie 2 °C pieauguma;

([3]) OV C 356, 4.10.2018., 38. lpp.

Ceturtdiena, 2019. gada 28. novembris

E. tā kā iepriekšējie četri gadi (2015.–2018. gads) pasaulē bijuši vissiltākie četri gadi un tā kā 2018. gadā pasaulē tika reģistrēts oglekļa emisiju rekordlīmenis; tā kā 2019. gada jūlijs bija karstākais jebkad reģistrētais mēnesis un 2019. gads turpina pašreizējo tendenci, novedot pie tā, ka 2015.–2019. gada piecgade ir karstākā, ko PMO ir jebkad reģistrējusi;

F. tā kā saskaņā ar PMO sniegto informāciju globālā CO_2 koncentrācija 2018. gadā bija 407,8 daļas uz miljonu (ppm), kas ir 2,2 ppm vairāk nekā 2017. gadā, un ir sagaidāms, ka CO_2 koncentrācija līdz 2019. gada beigām sasniegs vai pat pārsniegs 410 ppm;

G. tā kā klimata streiki ir notikuši 185 valstīs visā pasaulē kā daļa no pasaules mēroga kustības, kuras ietvaros 2019. gada septembrī ielās izgāja 7,6 miljonu rekordliels cilvēku skaits, kas ir vēsturē lielākā mobilizācija saistībā ar klimatu;

H. tā kā Parīzes nolīguma preambulā ir atzīts, "cik svarīgi ir nodrošināt visu ekosistēmu — tostarp okeānu — integritāti"; uzsver, ka *UNFCCC* 4. panta 1. punkta d) apakšpunktā noteikts, ka jāveicina siltumnīcefekta gāzu piesaistītājsistēmu un krātuvju, tai skaitā biomasas, mežu un okeānu, kā arī citu sauszemes, piekrastes un jūras ekosistēmu ilgtspējīga apsaimniekošana, saglabāšana un pilnveidošana;

I. tā kā Čīle kā *COP 25* uzņēmējvalsts jau ir norādījusi, ka tā uzsvērs okeānu nozīmi cīņā pret globālo sasilšanu un ka šim lēmumam ir jo lielāka nozīme pēc jauna satraucoša *IPCC* ziņojuma par okeānu sasilšanu publicēšanas;

J. tā kā meži būtiski palīdz mazināt klimata pārmaiņas un tām pielāgoties; tā kā aptuveni 10 % no ES SEG emisijām absorbē augoši meži; tā kā atmežošanas radīto emisiju īpatsvars ir gandrīz 20 % no pasaules SEG emisiju apjoma un atmežošanu jo īpaši veicina lauksaimniecības dzīvnieku, sojas un palmu eļļas plašāka rūpnieciskā audzēšana, cita starpā arī ES tirgus vajadzībām; tā kā ES būtu jāpanāk, ka tā mazāk veicina netiešo atmežošanu ("materializētā atmežošana"), par ko tā ir atbildīga;

K. tā kā Parlaments vairākas reizes, tostarp 2019. gada 14. marta rezolūcijā par klimata pārmaiņām, ir aicinājis Komisiju izskatīt CO_2 cenu noteikšanu nozarēs, uz kurām vēl neattiecas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS);

L. tā kā klimata pārmaiņas nesamērīgi ietekmē jaunattīstības valstis, neraugoties uz to, ka tās emitē daudz mazāk CO_2 nekā attīstītās valstis,

1. atgādina, ka klimata pārmaiņas ir viena no lielākajām cilvēces problēmām un ka visām valstīm un dalībniekiem visā pasaulē jādara viss iespējamais, lai pret tām cīnītos; uzsver, ka savlaicīga starptautiskā sadarbība, solidaritāte, kā arī saskaņota un pastāvīga apņemšanās rīkoties kopīgi ir vienīgais risinājums, kā izpildīt kolektīvās saistības un nosargāt visu planētu;

2. atzīst, ka nopietnie klimata pārmaiņu apdraudējumi cilvēkus ļoti satrauc; atgādina, ka saskaņā ar Eirobarometra aptauju 93 % ES iedzīvotāju klimata pārmaiņas uzskata par nopietnu problēmu; atzinīgi vērtē to, ka cilvēki visā pasaulē, bet jo īpaši jaunākā paaudze, arvien aktīvāk iesaistās cīņā pret klimata pārmaiņām; atzinīgi vērtē viņu aicinājumus izvirzīt vērienīgākus kolektīvos mērķus un strauji rīkoties, lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķus un nepārsniegtu 1,5 °C pieauguma ierobežojumu; mudina valstu valdības, reģionālās un vietējās pašvaldības, kā arī ES šos aicinājumus ņemt vērā;

3. atzīst, ka bez sabiedrības atbalsta nav iespējams veiksmīgi īstenot vērienīgu un iekļaujošu ES klimata politiku un pasākumus; uzskata, ka tas būtu jāatspoguļo ES centienos novērst klimata pārmaiņas;

4. atzīst, ka klimata pārmaiņu radītais slogs jau tagad spēcīgi ietekmē un arī turpmāk ietekmēs galvenokārt globālo dienvidu valstis, ka šīs valstis ir neaizsargātākas pret klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi nekā globālo ziemeļu valstis, ka tās jau saskaras ar zaudējumiem un postījumiem, tām ir arī mazākas spējas pielāgoties un ka globālo dienvidu valstis ir daudz mazāk vainojamas klimata pārmaiņu izraisīšanā nekā globālo ziemeļu valstis;

5. atgādina, ka Parīzes nolīguma preambulā "tiesības uz veselību" ir atzītas kā vienas no galvenajām tiesībām; uzsver, ka *UNFCCC* 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka "visiem tās pušu projektiem vai pasākumiem, ko tās veic, lai mazinātu klimata pārmaiņas vai pielāgotos tām, būtu jāizmanto piemērotas metodes, piemēram, ietekmes novērtējumi, kas ir formulēti un noteikti valsts līmenī, lai līdz minimumam samazinātu nelabvēlīgo ietekmi uz ekonomiku, sabiedrības veselību un vides kvalitāti"; uzskata, ka veselība jāiekļauj valstu pielāgošanās plānos un valstu *UNFCCC* sniegtajos paziņojumos;

6. pauž nožēlu par to, ka ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) attiecībā uz klimata pārmaiņām rādītāji neietver veselību; tomēr norāda, ka šī situācija tiek novērsta akadēmiskās pētniecības iniciatīvās, ko veic Pasaules Veselības organizācija (PVO) un ANO *UNFCCC* sekretariāts; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta ANO augsta līmeņa 2019. gada 23. septembra politiskā deklarācija par vispārējo veselības apdrošināšanu;

7. atzīst, ka turpmāk nebūs iespējams īstenot lielāko daļu IAM, ja netiks sasniegti klimata un vides mērķi, par kuriem panākta vienošanās *COP 21*;

8. uzsver, ka klimata pārmaiņu tiešā ietekme jau ir jūtama; uzsver, ka saskaņā ar Globālās pielāgošanās komisijas ziņojumu klimata pārmaiņas līdz 2030. gadam varētu novest nabadzībā vairāk nekā 100 miljonus cilvēku un kultūraugu raža līdz 2050. gadam varētu samazināties par 5–30 %, novedot pārtikas trūkumā īpaši neaizsargātas teritorijas;

9. uzsver, ka neierobežota sasilšana, visticamāk, mainīs pasaules ekonomiku, līdz 2100. gadam samazinot vidējos ienākumus pasaulē par 23 % un palielinot ienākumu nevienlīdzību visā pasaulē; uzsver, ka pretēji agrākām aplēsēm sagaidāmie globālie zaudējumi gandrīz lineāri atbilst globālajai vidējai temperatūrai, mediānajiem zaudējumiem sasniedzot daudzas reizes lielāku apmēru par to, ko uzrāda vadošie modeļi ([4]);

Zinātniskais pamatojums rīcībai klimata politikas jomā

10. uzsver, ka *IPCC* īpašais ziņojums par 1,5 °C ir visaptverošākais un jaunākais ietekmes mazināšanas paņēmienu zinātniskais novērtējums atbilstīgi Parīzes nolīgumam; uzsver — no šā ziņojuma izriet, ka, lai būtu iespējams līdz 2100. gadam globālo sasilšanu noturēt 1,5 °C robežās, šīs robežas nepārsniedzot vai pārsniedzot tikai nedaudz, visā pasaulē ne vēlāk kā līdz 2067. gadam jāpanāk, ka SEG neto emisijas ir nulles līmenī, un līdz 2030. gadam globālās ikgadējās SEG emisijas nedrīkst pārsniegt 27,4 Gt CO_2eq gadā; uzsver — ņemot vērā šos konstatējumus un saskaņā ar Parīzes nolīgumu, ES kā vienam no pasaules līderiem un pārējām ekonomiski spēcīgākajām valstīm jācenšas panākt, lai SEG neto emisiju nulles līmeni sasniegtu pēc iespējas drīzāk, taču ne vēlāk kā 2050. gadā;

11. uzsver, ka *IPCC* īpašajā ziņojumā par klimata pārmaiņām un zemi ir uzsvērta globālās sasilšanas īpaši dramatiskā ietekme uz zemi; pauž bažas par to, ka cilvēka darbības izraisītā augsnes degradācija, kas galvenokārt saistīta ar neilgtspējīgu lauksaimniecības praksi, un zemes izmantošanai radītie traucējumi, piemēram, meža ugunsgrēki, vēl vairāk pasliktina zemes spēju būt oglekļa piesaistītājsistēmai; uzsver, ka ir sagaidāms, ka šīs dramatiskās sekas vēl pasliktināsies, ja pasaules mērogā dominējošās tendences saglabāsies;

12. uzsver, ka *IPCC* īpašajā ziņojumā "Okeāns un kriosfēra klimata pārmaiņu laikā" izcelts, ka klimata mehānismi ir atkarīgi no tā, cik veselīgs ir okeāns un jūras ekosistēmas, kuras pašlaik ietekmē globālā sasilšana, piesārņojums, jūras bioloģiskās daudzveidības pārmērīga izmantošana, jūras līmeņa celšanās, paskābināšanās, atskābekļošana, jūras karstuma viļņi, vēl nepieredzēta ledāju un jūras ledāju kušana un piekrastes erozija; turklāt uzsver ziņojuma konstatējumus par

([4]) *Burke, M. et al., 'Global non-linear effect of temperature on economic production'* ("Pasaules temperatūras nelineārā ietekme uz saimniecisko ražošanu", *Nature , Vol* 527, 235. — 239. lpp.

pastiprinātajiem riskiem, kas apdraud jūras ekosistēmas, piekrastes kopienas un iztikas līdzekļus; atgādina, ka okeāns ir daļa no risinājuma, kā mazināt klimata pārmaiņu sekas un pielāgoties tām; uzsver, ka *COP 25* būs pirmā "zilā *COP*"; tādēļ aicina okeānam piešķirt būtisku nozīmi Eiropas zaļajā kursā un izvirzīt okeāna aizsardzību pašreizējo starptautisko klimata sarunu darba kārtības priekšplānā;

13. pauž bažas par ANO Vides komitejas 2018. gada Emisiju nepietiekama samazinājuma ziņojumā iekļautajiem konstatējumiem, ka pašreizējie brīvprātīgie nacionāli noteiktie devumi (NND) ir pilnīgi nepietiekami, lai ievērotu Parīzes nolīgumā noteikto sasilšanas robežu, kam jābūt krietni zem 2 °C, un līdz ar to tiek lēsts, ka līdz 2100. gadam temperatūra celsies par 3,2 °C ([5]), pieņemot, ka klimata politika konsekventi tiks īstenota visa 21. gadsimta laikā; uzsver, ka pastāv liels risks, ka līdz ar temperatūras paaugstināšanos par 3,2 °C tiks pārsniegti noteikti kritiskie punkti un ka tas izraisīs milzīgu papildu sasilumu;

14. pauž bažas par konstatējumiem augsta līmeņa kopsavilkuma ziņojumā "Vienoti zinātnē", ko apkopoja ANO 2019. gada klimata politikas samitam, jo īpaši par to, ka 2017. gadā atkal pieauga ogļu emisijas un ka ikgadējais CO_2 emisiju pieaugums no fosilā kurināmā 2018. gadā sasniedza jaunu rekordlīmeni, tādējādi radot satraucoši augstu un nepieredzētu SEG koncentrāciju atmosfērā;

15. uzsver, ka pašreizējais NND saistību līmenis būs jāpalielina pieckārt, lai nepārsniegtu 1,5 °C pieauguma ierobežojumu; uzsver, ka šis vispārējais mērķis joprojām ir tehniski iespējams un ka tas radītu daudzus papildu ieguvumus videi un sabiedrības veselībai;

16. uzsver, ka saskaņā ar PVO datiem klimata pārmaiņas ietekmē sociālos un vidiskos veselības determinantus — tīru gaisu, nekaitīgu dzeramo ūdeni, pārtikas pietiekamību un drošu pajumti — un ka no 2030. gada līdz 2050. gadam papildus ik gadu būs 250 000 nāves gadījumu nepietiekama uztura, malārijas, diarejas un karstuma nepanesības dēļ, turklāt ārkārtīgi augsta gaisa temperatūra tieši veicinās mirstību no sirds, asinsvadu un elpošanas ceļu slimībām, jo īpaši vecāku un citu riskam pakļautāko personu vidū; uzsver, ka klimata pārmaiņas, kas izpaužas kā plūdi, karstuma viļņi, sausums un ugunsgrēki, būtiski ietekmē cilvēku veselību, tostarp ar uztura nepietiekamību, garīgo veselību, izraisa sirds un asinsvadu slimības un elpošanas ceļu slimības, kā arī vektoru pārnēsātas slimības; uzsver, ka sliktāki higiēnas standarti un ierobežota piekļuve dzeramajam ūdenim un veselības aprūpes pakalpojumiem apdraud sieviešu veselību, jo īpaši grūtniecības laikā;

17. uzsver, ka *IPBES* 2019. gada globālajā novērtējuma ziņojumā par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem, *IPCC* īpašajā ziņojumā par klimata pārmaiņām un zemi, *IPCC* īpašajā ziņojumā par okeānu un kriosfēru klimata pārmaiņu laikā un Globālās komisijas par pielāgošanos pamatziņojumā klimata pārmaiņas atzītas par vienu no galvenajiem faktoriem, kas veicina bioloģiskās daudzveidības izzušanu un zemes degradāciju, uzsver, ka klimata pārmaiņu negatīvā ietekme uz dabu un bioloģisko daudzveidību, ekosistēmu pakalpojumiem, kā arī uz okeāniem un nodrošinātību ar pārtiku nākamajās desmitgadēs kļūs aizvien būtiskāka;

18. atkārtoti norāda, ka augstu oglekļa emisiju ekosistēmu, piemēram, kūdrāju, mitrāju, savvaļas ganību, mangrovju un neskarto mežu, stingra aizsardzība ir viena no reaģēšanas iespējām ar tūlītēju ietekmi, kuru nekādā gadījumā nevar aizstāt ar apmežošanu, mežu atjaunošanu un noplicinātas zemes atjaunošanu, jo tām nav tūlītējas ietekmes;

19. norāda, ka saskaņā ar *IPBES* globālo novērtējumu par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem vienam miljonam sugu mūsdienās draud izmiršana; atgādina bioloģiskās daudzveidības izšķirošo nozīmi cilvēku spējām pielāgoties un cīnīties pret globālo sasilšanu; pauž bažas par bioloģiskās daudzveidības samazināšanās ietekmi uz mūsu noturības līmeni; uzsver, ka bioloģiskās daudzveidības samazināšanās ir ne tikai vides jautājums, bet tai ir arī plašāka sociālā un ekonomiskā ietekme;

([5]) ANO Vides programma, "2018. gada emisiju nepietiekama samazinājuma ziņojums", 21. lpp.

Vērienīga ES klimata politika: ES NND un ilgtermiņa stratēģija

20. aicina visas *UNFCCC* puses, sadarbībā ar reģioniem un nevalstiskajiem dalībniekiem, konstruktīvi iesaistīties šajā procesā, kas jāīsteno līdz 2020. gadam, kad valstīm jāatjaunina savi NND, lai nodrošinātu, ka tās ievēro Parīzes nolīgumā izvirzīto ilgtermiņa temperatūras mērķi; atzīst, ka dotie solījumi vēl joprojām nav pietiekami, lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķus; tādēļ uzsver, ka globālās SEG emisiju saistības jāpaaugstina pēc iespējas drīz un ka visām pusēm, jo īpaši ES un visām G20 valstīm, jādara vairāk un savi NND jāatjaunina līdz 2020. gada sākumam, kā to paredz Parīzes nolīgums;

21. atzinīgi vērtē to, ka 2019. gada ANO Klimata rīcības samitā tika izveidota Klimata mērķu alianse, kurā ietilpst 59 *UNFCCC* dalībvalstis, kas ir paudušas savu nodomu līdz 2020. gadam iesniegt uzlabotu NND, kā paredzēts Parīzes nolīgumā, kā arī 65 līgumslēdzējas puses, tostarp ES, kuras strādā, lai līdz 2050. gadam sasniegtu SEG neto nulles emisiju līmeni; tomēr pauž nožēlu, ka ne visas dalībvalstis bija gatavas atbalstīt ES NND mērķu vērienīguma paplašināšanu, neraugoties uz Eiropas Parlamenta izteikto prasību;

22. uzsver, cik būtiski ir, lai ES būtu vērienīga un iekļaujoša klimata politika un ES pasaules līmenī darbotos kā uzticams un konsekvents partneris, un cik svarīgi ir saglabāt ES globālo līderību klimata jomā; tādēļ uzsver, ka ES ir jāiegulda un jāpanāk ievērojams progress pētniecībā un rūpniecībā izmantojamajās inovācijās;

23. vēlreiz mudina ES vadītājus Eiropadomes sanāksmē, kas notiks 2019. gada 12.–13. decembrī, atbalstīt Savienības ilgtermiņa mērķi pēc iespējas drīzāk un ne vēlāk kā 2050. gadā sasniegt iekšzemes SEG neto nulles emisiju līmeni; aicina Padomes prezidentvalsti un Komisiju pēc tam šo mērķi pēc iespējas drīzāk paziņot *UNFCCC* sekretariātam; uzsver — lai līdz 2050. gadam iekšzemes neto SEG emisiju nulles līmeni sasniegtu visrentablākajā veidā un lai izvairītos no paļaušanās uz oglekļa dioksīda piesaistes tehnoloģijām, kas radītu būtisku apdraudējumu ekosistēmām, bioloģiskajai daudzveidībai un nodrošinātībai ar pārtiku, 2030. gadam izvirzītie mērķi būs jāpaaugstina; uzsver, ka dabā rodami risinājumi ir būtisks ES rīcības instruments SEG samazināšanas mērķu sasniegšanā; pauž nožēlu, ka 2019. gada septembra ANO Klimata samitā ES neizmantoja iespēju noteikt vērienīgākus mērķus un uzņemties līdera lomu Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanā; uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai Savienība *COP 25* paustu skaidru nostāju, ka tā ir gatava palielināt savu ieguldījumu Parīzes nolīguma īstenošanā;

24. atbalsta ierosinājumu atjaunināt ES NND, nosakot, ka līdz 2030. gadam visas ekonomikas mērogā ir jāpanāk iekšzemes SEG emisijas apjoma samazināšanās par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni; tādēļ aicina ES vadītājus atbalstīt ES izvirzīto NND mērķu vērienīguma paplašināšanu; uzskata, ka tas būtu jādara, ES tiesību aktos iekļaujot šo mērķi pēc iespējas ātrāk un vēlākais līdz 2050. gadam panākt oglekļa neitralitāti; aicina arī pārējās pasaules valstis atjaunināt savus NND, lai panāktu globālus uzlabojumus;

25. sagaida, ka Eiropas zaļais kurss piedāvās visaptverošu un vērienīgu stratēģiju, lai vēlākais līdz 2050. gadam sasniegtu klimata ziņā neitrālu Eiropu, tostarp mērķi līdz 2030. gadam panākt vietēji radīto SEG emisiju samazinājumu 55 % apmērā; aicina Komisiju atbilstīgi pielāgot visas attiecīgās politikas jomas, jo īpaši klimata, lauksaimniecības un kohēzijas politiku;

26. uzsver, ka, lai īstenotu Parīzes nolīguma mērķus, ir nepieciešami konkrēti īstenošanas pasākumi valstu un ES līmenī, piemēram, efektīva 2030. gada mērķu atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes jomā īstenošana;

27. uzsver, ka visas klimata politikas nostādnes būtu jāīsteno, ievērojot taisnīgas pārejas principu un cieši sadarbojoties ar pilsonisko sabiedrību un sociālajiem partneriem; tādēļ uzskata, ka pastiprinātas sociālās partnerības un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanās valsts un ES līmenī ir būtisks nosacījums, lai panāktu visu sabiedrības sektoru oglekļa neitralitāti taisnīgā, iekļaujošā un sociāli ilgtspējīgā veidā; uzskata, ka dabā rodami risinājumi, kā arī ekosistēmu un bioloģiskās daudzveidības atjaunošana un saglabāšana ir būtiski faktori, kas veicina klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām;

28. uzskata — lai nodrošinātu lielāku stabilitāti tirgiem, ES būtu lietderīgi noteikt arī emisiju samazināšanas starpposma mērķi 2040. gadam, kas sniegtu papildu stabilitāti un nodrošinātu, ka līdz 2050. gadam tiek sasniegts SEG neto nulles emisiju mērķis; atgādina, ka šādi mērķi ir regulāri jāatjaunina, lai nodrošinātu to atbilstību Parīzes nolīguma īstenošanai;

29. uzskata, ka ir jāturpina izstrādāt uzticamu modeli, ar ko novērtēt patēriņa ietekmi uz klimatu; pieņem zināšanai Komisijas padziļinātajā analīzē izdarīto secinājumu, ka ES centieni samazināt emisijas no tās ražošanas tiek nedaudz samazināti, importējot preces ar augstāku oglekļa dioksīda pēdu, bet ka ES tomēr ir ievērojami palīdzējusi samazināt emisijas arī citās valstīs, jo pieaug tirdzniecības plūsmas un palielinās tās eksporta oglekļa dioksīda emisiju efektivitāte;

30. uzsver, ka ir vajadzīgs spēcīgāks starptautiskais satvars, lai aizsargātu bioloģisko daudzveidību pasaulē, apturētu tās stāvokļa pašreizējo pasliktināšanos un pēc iespējas to atjaunotu; uzskata, ka šāda satvara pamatā vajadzētu būt mērķiem un stingrām saistībām, ko veido NND un citi piemēroti instrumenti, finanšu saistības un uzlabotas spēju veidošanas garantijas, kā arī 5 gadu pārskatīšanas mehānisms, īpašu uzmanību pievēršot vērienīgāku mērķu izstrādei;

COP 25 Madridē, Spānijā

31. atzīst Katovices *COP 24* sasniegumus, ar ko pastiprināja rīcību klimata jomā, un uzsver Parīzes nolīguma darba programmas (Katovices noteikumu kopuma) pabeigšanu, kurā izklāstīti operacionāli norādījumi Parīzes nolīguma īstenošanai; tomēr atzīmē, ka daži uzdevumi, kas netika pabeigti Katovicē, ir jāpabeidz *COP 25*, proti, saistībā ar Parīzes nolīguma 6. panta mehānismiem; turklāt uzskata, ka *COP 25* būs jāpieņem vairāki īstenošanas lēmumi, jo īpaši klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanas, pielāgošanās, pārredzamības un atbalsta jomā; ar nepacietību gaida, ka *COP 25* laikā tiks sekmīgi pārskatīts Varšavas Starptautiskais mehānisms par zaudējumiem un kaitējumu, kā arī rezultatīvi pabeigtas sarunas par Dzimumu līdztiesības rīcības plānu; atzīst, ka notiks turpmākas diskusijas, lai *COP 25* laikā vienotos par kopīgiem termiņiem;

32. uzsver, ka ir svarīgi noteikt vienotus īstenošanas termiņus attiecībā uz NND, lai gan daudzām *UNFCCC* pusēm ir noteikts piecu vai desmit gadu termiņš, savukārt citām ir īsāki īstenošanas periodi vai tie vispār nav noteikti; norāda, ka šādu atšķirīgu termiņu saglabāšana varētu negatīvi ietekmēt turpmākās sarunas par klimata mērķu vērienīgum; uzskata, ka vienoti īstenošanas periodi attiecībā uz NND nodrošinātu, ka visas puses vienlaicīgi atjaunina un paziņo savas saistības, kā arī uzlabo globālo centienu apjomu un atvieglo to mērīšanu; atbalsta vienota piecu gadu termiņa noteikšanu visiem NND pēc 2030. gada, kas atbilst Parīzes nolīguma vērienīgajam mērķim un neskar papildu ilgtermiņa saistības, kuras puses var uzņemties vietējā līmenī;

33. atzinīgi vērtē to, ka Čīle ir viena no jaunietekmes valstīm, kas visveiksmīgāk īsteno pāreju uz tīru enerģiju, un jo īpaši to, ka Čīle ir panākusi vislielāko saules enerģijas ražošanas pieaugumu pasaulē; uzskata, ka Čīles saistībām risināt ārkārtas situāciju klimata jomā vajadzētu iedvesmot daudzas valstis Dienvidamerikā un visā pasaulē;

34. uzsver, ka turpmāko 10 gadu laikā veiktie globālie pasākumi ietekmēs cilvēces nākotni nākamajos 10 000 gados; tādēļ aicina Komisiju un visas *COP 25* puses īstenot drosmīgus un vērienīgus pasākumus;

35. atzīst sadarbīgu pieeju nozīmi, lai sasniegtu vērienīgākus mērķus klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās jomā un veicinātu ilgtspējīgu attīstību un vides integritāti; uzsver, ka šie centieni vajadzīgi, lai panāktu vispārēju emisiju samazinājumu un izvairītos no tā, ka pieaug emisiju apjoms NND posmos vai starp tiem; pauž bažas par nelielo progresu, kāds panākts *UNFCCC* 50. starpsesiju sanāksmē Bonnā par tirgus un ārpustirgus mehānismiem;

36. tādēļ attiecībā uz Parīzes nolīguma 6. pantu aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt stingrus un stabilus starptautiskus noteikumus; atzīst daudzās problēmas, ko vides integritātei un ilgtspējai ir radījis Kioto protokolā paredzētais lielais skaits tīras attīstības mehānisma (TAM) un kopīgas īstenošanas (KĪ) projektu; aicina novērst nepilnības emisiju samazināšanas uzskaitē vai divkāršajā uzskaitē un nepieļaut emisiju samazināšanas papildsamazinājumu; pauž bažas par to,

ka NND mērķiem varētu tikt izmantotas Kioto protokolā ietvertās vienības, kas būtiski pasliktinātu vides integritāti turpmākajos mehānismos, kuri noteikti saskaņā ar 6. pantu; uzsver, ka emisijas tiesībām, ko tirgo saskaņā ar jaunajiem tirgus mehānismiem, ir jābūt papildinošām un jāpalielina pašreizējo un turpmāko NDD mazināšanas centieni; atbalsta to, ka daļu no 6. panta mehānismu radītajiem ieņēmumiem novirza, lai atbalstītu nepietiekami finansēto Pielāgošanās fondu;

37. uzskata, ka *COP 25* būtu jānosaka jauns vērienīguma līmenis gan attiecībā uz centieniem īstenot Parīzes nolīgumu, gan saistībā ar nākamo NND kārtu, kurā būtu jāatspoguļo lielākas klimata rīcības saistības visām nozarēm, kas darbojas gan uz cietzemes, gan okeānos;

38. uzsver, cik būtiski ir, lai ES *COP 25* paustu vienotu un saskaņotu viedokli, tādējādi saglabājot savu politisko ietekmi un uzticamību; mudina visas dalībvalstis atbalstīt ES mandātu sarunās un divpusējās sanāksmēs ar citiem dalībniekiem;

Mežu nozīme

39. atgādina, ka Parīzes nolīgumā ir prasīts visām pusēm rīkoties, lai saglabātu un palielinātu siltumnīcefekta gāzu piesaistītājus, arī mežus; norāda, ka, apturot atmežošanu un meža degradāciju un ļaujot mežiem atjaunoties, tiktu veikti vismaz 30 % no visiem klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumiem, kas vajadzīgi, lai panāktu, ka globālā sasilšana nepārsniedz 1,5 °C; uzsver, ka ilgtspējīgi apsaimniekotiem mežiem ir ārkārtīgi liela nozīme cīņā pret klimata pārmaiņām, jo, mežam augot, palielinās CO_2 uztveršana, oglekļa uzkrāšana koksnes produktos un fosilās izejvielas un enerģiju aizstāšana, vienlaikus samazinot meža ugunsgrēku, kaitīgo organismu invāzijas un slimību riskus; uzsver, ka ir svarīgi stimulēt praksi, ar ko saglabā dabiskās oglekļa dioksīda piesaistītājsistēmas, tostarp pirmatnējos mežus un neskartu mežu augsnes, un kas Komisijas paziņojumā "Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus" atzītas par neaizvietojamām;

40. aicina visas puses, tostarp ES un tās dalībvalstis ievērot savas starptautiskās saistības, cita starpā saistības, ko tās uzņēmušās ANO Mežu foruma, ANO Konvencijas par bioloģisko daudzveidību, Ņujorkas deklarācijas par mežiem un 15. IAM — jo īpaši 15.2. mērķa — satvarā, proti, veicināt visu meža tipu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, apturēt atmežošanu, atjaunot degradētos mežus un būtiski palielināt apmežošanu un meža atjaunošanu visā pasaulē līdz 2020. gadam; aicina visos politiskajos līmeņos darīt vairāk, lai Eiropā novērstu mežu stāvokļa pasliktināšanos un vajadzības gadījumā panāktu, ka tiek atjaunots labs mežu stāvoklis; prasa Komisijai un dalībvalstīm atbalstīt mežu atjaunošanas pasākumus degradētās augsnēs un lauksaimniecībai nepiemērotās augsnēs;

41. ņemot vērā mežu būtisko nozīmi cīņā pret klimata pārmaiņām un problēmām, ko dažiem mežu īpašnieki Eiropā rada ārkārtējs sausums un kaitēkļi, uzskata, ka Komisijai būtu jāapsver stimulu sistēma gadījumā, ja ilgtspējīga mežu apsaimniekošanas vairs nav ekonomiski izdevīga;

Noturība pret klimata pārmaiņām, tām pielāgojoties

42. atzinīgi vērtē Komisijas publicēto ziņojumu par ES stratēģijas īstenošanu attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām, kas liecina par nelielu progresu katrā no stratēģijā izklāstītajām astoņām atsevišķajām darbībām; tomēr norāda, ka, neraugoties uz pasaules mēroga centieniem samazināt emisijas, klimata pārmaiņu ietekme ir neizbēgama un ir ļoti svarīgi turpināt pielāgošanās pasākumus; tādēļ aicina Komisiju pārskatīt šo stratēģiju, ņemot vērā ziņojumā izdarītos konstatējumus, ka ES joprojām ir neaizsargāta pret klimata pārmaiņu ietekmi gan savā teritorijā, gan ārpus tās robežām; uzsver, ka apdrošināšanas nozarei ir jāiegulda pielāgošanās darbībās un jāveic publiski un privāti ieguldījumi pētniecībā un inovācijā; uzskata, ka prioritāras ir tādas darbības kā cilvēku veselības un drošības aizsardzība, bioloģiskās daudzveidības zuduma un augsnes degradācijas apturēšana un pielāgošanās darbību veicināšana pilsētvidē;

43. norāda, ka Parīzes nolīguma 8. pants (par zaudējumiem un kaitējumu) nosaka, ka pusēm būtu jāīsteno uz sadarbību vērsta pieeja attiecībā uz zaudējumiem un kaitējumu, kas saistīti ar klimata pārmaiņu negatīvajām sekām; tāpēc uzsver, ka liela nozīme ir globālai atbalstošai rīcībai jomās, kas ir īpaši neaizsargātas pret klimata pārmaiņu ietekmi;

44. atgādina, ka pielāgošanās darbības ir absolūti nepieciešamas visām valstīm, ja tās vēlas mazināt nelabvēlīgo ietekmi un pilnībā izmantot iespējas, ko sniedz pret klimata pārmaiņām noturīga izaugsme un ilgtspējīga attīstība; uzsver, ka jāizstrādā vienotas sistēmas un instrumenti, ar ko sekot līdzi progresam un valstu pielāgošanās plānu un darbību efektivitātei; pauž nožēlu par to, ka dalībvalstu nacionālo enerģētikas un klimata plānu (*NECP*) projektiem trūkst vērienīguma attiecībā uz energoefektivitātes un atjaunojamo resursu enerģijas mērķiem; atgādina, ka atjaunojamie energoresursi, tostarp atjaunojamo jūras energoresursu enerģija, kā aprites ekonomikas elements ir daļa no risinājuma, kā mazināt klimata pārmaiņu sekas un pielāgoties tām; aicina dalībvalstis pilnveidot to nacionālos enerģētikas un klimata plānus, lai pilnībā īstenotu Parīzes nolīgumu;

Finansējums klimata pārmaiņu jomā un citi īstenošanas līdzekļi

45. atzinīgi vērtē *COP 24* pieņemto lēmumu, ka Pielāgošanās fonds arī turpmāk būtu jāizmanto Parīzes nolīguma mērķiem; atzīst, ka šis fonds sevišķi nozīmīgs ir kopienām, kuras ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām, un tādēļ atzinīgi vērtē dalībvalstu jaunās brīvprātīgi uzņemtās saistības 2019. gadā piešķirt fondam 10 miljonus USD;

46. atzīst, ka pašlaik 37 % no ES budžeta tiek novirzīti kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) finansēšanai, no kā varētu mobilizēt ievērojamus līdzekļus, lai stimulētu un atalgotu klimatam un videi draudzīgu metožu izmantošanu lauksaimniecības nozarē;

47. atkārtoti uzsver, ka KLP vairs nevajadzētu piešķirt subsīdijas darbībām, kas ir kaitīgas videi un klimatam, tostarp kūdrāju nosusināšanai un pārmērīgai ūdens ieguvei apūdeņošanas vajadzībām, kā arī nevajadzētu sodīt par koku saglabāšanu lauksaimniecības zemēs;

48. atzīst, ka ES un tās dalībvalstis nodrošina lielāko daļu no publiskā sektora finansējuma klimata jomā; atzinīgi vērtē *COP 24* lēmumu, ar ko apņemas no 2025. gada īstenot daudz vērienīgāku mērķi, kas pārsniedz pašreizējās saistības, proti, no 2020. gada mobilizēt 100 miljardus USD gadā, taču pauž bažas, ka attīstīto valstu pašreizējie solījumi joprojām ievērojami atpaliek no to kolektīvā mērķa — ik gadu piešķirt 100 miljardus USD; sagaida, ka jaunietekmes ekonomikas, sākot ar 2025. gadu, sniegs ieguldījumu, tādējādi paaugstinot turpmākā starptautiskā klimata finansējuma apjomu;

49. atzīst, ka klimata pārmaiņas nav vietēja mēroga problēma un ka klimata ietekme ārpus ES ietekmē arī pašu ES, jo tādi notikumi kā viesuļvētras, sausums, plūdi un mežu ugunsgrēki var ietekmēt ES pārtikas un ūdens nodrošinājumu, kā arī preču un pakalpojumu piegādes ķēdes; aicina Komisiju un dalībvalstis par prioritāti noteikt starptautiskā finansējuma palielināšanu darbībām, kuru mērķis ir pielāgoties klimata pārmaiņām, lai palielinātu šo finansējumu līdz līmenim, kas piešķirts klimata pārmaiņu mazināšanai, kā arī nodrošināt finansējumu klimata pārmaiņu radīto zaudējumu un kaitējuma jomā;

50. uzsver, cik liela nozīme ir globālā pielāgošanās mērķa īstenošanai praksē un tam, ka tiek rasts apjomīgs jaunu līdzekļu apjoms pielāgošanās vajadzībām jaunattīstības valstīs; prasa no ES un tās dalībvalstīm apņemšanos ievērojami palielināt pielāgošanās finansējumu, kuru tās nodrošina; atzīst, ka progress ir jāpanāk, risinot jautājumu par zaudējumiem un kaitējumu, kuru kompensēšanai būtu jārod papildu līdzekļi no novatoriskiem publiskā sektora finanšu avotiem, izmantojot Varšavas Starptautisko kompensēšanas mehānismu;

51. uzsver ilgtspējīga finansējuma nozīmi un uzskata, ka ir svarīgi, lai galvenās starptautiskās finanšu iestādes ātri pieņemtu un attīstītu zaļo finansējumu nolūkā panākt pasaules ekonomikas veiksmīgu dekarbonizāciju; uzsver nepieciešamību īstenot ES ilgtspējīgas finansēšanas rīcības plānu un atzinīgi vērtē starptautiskas platformas izveidi ilgtspējīgas finansēšanas jomā;

52. turklāt uzsver arī privātā sektora, tostarp korporāciju un finanšu tirgu, lomu ilgtspējas mērķu sasniegšanā; atzinīgi vērtē centienus ieviest tiesību aktus par finanšu ilgtspējību un mudina Komisiju nodrošināt ieguldījumu saņēmēju uzņēmumiem pārredzamību un pārskatatbildību, jo īpaši attiecībā uz ilgtspējas un cilvēktiesību apdraudējumiem jaunattīstības valstīs;

53. atzinīgi vērtē to, ka *COP 14* sesijā 196 valstu valdības saistībā ar ANO Konvenciju par bioloģisko daudzveidību vienojās līdz 2020. gadam un pēc tam palielināt ieguldījumus dabā un cilvēkos; uzsver, ka ekonomikas izaugsme var sekmēt ilgtspējīgu attīstību tikai tad, ja tā neizraisa kaitējumu bioloģiskajai daudzveidībai un dabas spējai kalpot cilvēkiem;

54. uzsver, ka būtu jānodrošina ES budžeta atbilstība ES starptautiskajām saistībām attiecībā uz ilgtspējīgu attīstību un arī vidējā termiņā un ilgtermiņā īstenojamiem ES mērķiem klimata un enerģētikas jomā un ka tas nedrīkstētu būt pretrunā šiem mērķiem un traucēt to sasniegšanu; tādēļ aicina Komisiju nodrošināt ES ieguldījumu atbilstību uzdevumiem klimata un bioloģiskās daudzveidības jomā un attiecīgā gadījumā nākt klajā ar saskaņotiem un saistošiem noteikumiem; aicina Komisiju nodrošināt, ka nākamā daudzgadu finanšu shēma (DFS) pilnībā atbilst Parīzes nolīgumam un ka neviens izdevums nav pretrunā ar šā nolīguma mērķiem; uzsver, ka ir svarīgi papildināt Klimata pārmaiņu mazināšanas fondu, un mudina dalībvalstis vismaz divkāršot to ieguldījumus sākotnējā resursu piesaistē; atzinīgi vērtē EIB Direktoru padomes lēmumu no 2021. gada beigām izbeigt finansējumu lielākajai daļai fosilā kurināmā enerģētikas projektu un pakāpeniski palielināt tā finansējuma daļu, kas paredzēts pasākumiem klimata jomā un vides ilgtspējai, līdz 2025. gadam sasniedzot 50 % no tās operācijām; uzskata, ka tas ir pirmais vērienīgais solis ceļā uz EIB pārveidi par Eiropas Klimata banku; aicina dalībvalstis piemērot šo pašu principu attiecībā uz eksporta kredītu garantijām; prasa noteikt īpašas publiskā sektora garantijas zaļajiem ieguldījumiem, zaļā finansējuma fondiem paredzētajam zaļā finansējuma marķējumam un fiskālajām priekšrocībām, kā zaļo obligāciju emitēšanai; uzsver, ka ir nepieciešams vērienīgāks finansējums pētniecībai un rūpnieciski piemērojamai inovācijai;

55. aicina EIB 2020. gadā pārskatīt savu klimata stratēģiju un pieņemt konkrētus un vērienīgus rīcības plānus, lai izpildītu apņemšanos pielāgot visas finansēšanas darbības Parīzes nolīgumam, kā arī steidzami pielāgot visas nozares aizdevumu politikas nostādnes un vadlīnijas Parīzes nolīguma mērķiem;

56. uzsver, cik būtiski ir īstenot taisnīgu pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku un ka ir jāīsteno apsteidzoša un līdzdalību veicinoša pieeja, lai nodrošinātu, ka šī pāreja nes labumu iedzīvotājiem un atbalsta visneaizsargātākos reģionus un kopienas; uzskata, ka ES līmenī izveidots taisnīgas pārejas fonds ir viens no līdzekļiem, ko var izmantot, lai nodrošinātu iekļaujošu un uz informāciju balstītu pāreju tiem ES iedzīvotājiem un reģioniem, kurus visvairāk ietekmē dekarbonizācija, piemēram, pārejas posmā esošiem ogļu ieguves reģioniem; atzīst, ka kompensācijas fondi vien nav garantija taisnīgai pārejai un ka ikvienas pārejas politikas pamatā vajadzētu būt visaptverošai Eiropas stratēģijai šādu ogļu ieguves reģionu attīstībai un modernizācijai un atbalsta sniegšanai tiem reģioniem, kurus šī pāreja skar vissmagāk; uzskata, ka ES pielāgošanās klimata pārmaiņām ir jāīsteno ekoloģiski, ekonomiski un sociāli ilgtspējīgā veidā; šajā sakarībā aicina ES un dalībvalstis ieviest atbilstošas politikas nostādnes un piešķirt finansējumu, kas būtu atkarīgs no skaidrām, ticamām un izpildāmām īstermiņa un ilgtermiņa kopējās ekonomikas dekarbonizācijas saistībām, ko uzņēmušās attiecīgās dalībvalstis, tostarp vai tās savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos būs iekļāvušas konkrētas politikas nostādnes, kuru mērķis ir pakāpeniski pārtraukt ogļu, citu fosilo kurināmo un fosilo kurināmo subsīdiju izmantošanu laikposmā, kas atbilst ES saistībām ierobežot globālo sasilšanu saskaņā ar Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķiem un 2050. gada klimata neitralitātes mērķi;

57. uzskata, ka enerģētikas sistēmas demokratizācijai ir izšķiroša nozīme, nodrošinot veiksmīgu un ilgtspējīgu enerģētikas pārkārtošanu; tādēļ aicina uzlabot iedzīvotāju tiesības un iespējas, lai viņi varētu piedalīties drošas un tīras enerģijas ražošanā;

58. uzsver, ka ir svarīgi sākt sarunas ar tām pasaules valstīm, kas pašlaik ir atkarīgas no fosilā kurināmā eksporta, ar mērķi noteikt veidus, kā varētu īstenot kopīgu enerģētikas un klimata drošības stratēģiju, lai šiem reģioniem uzlabotu nākotnes perspektīvas;

59. uzskata, ka kodolenerģijai var būt būtiska nozīme klimata mērķu sasniegšanā, jo tā nerada siltumnīcefekta gāzes, un turklāt tās īpatsvars Eiropas elektroenerģijas ražošanā var būt ievērojams; tomēr uzskata, ka šai enerģijai tās radīto atkritumu dēļ ir vajadzīga vidēja termiņa un ilgtermiņa stratēģija, kurā ņemti vērā tehnoloģiskie sasniegumi (lāzertehnoloģijas, kodolsintēze utt.), lai uzlabotu visas nozares ilgtspēju;

60. atbalsta finanšu ministru koalīcijas klimata jomā darbu un mudina visas valdības pieņemt koalīcijas saistības, lai saskaņotu visas politikas jomas un praksi, kas ir finanšu ministriju kompetencē, ar Parīzes nolīguma mērķiem, un pieņemtu efektīvas oglekļa cenas, kā noteikts Helsinku principos;

61. atgādina pusēm, ka ir jāpiešķir pietiekami resursi, lai pārietu no saistībām uz darbībām un īstenotu nepieciešamos pasākumus, kuru mērķis ir sasniegt Parīzes nolīguma mērķus; atbalsta arvien pieaugošo impulsu ieviest oglekļa korekcijas mehānismu pie ES robežām importam uz ES, lai radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus starptautiskajā tirdzniecībā un novērstu oglekļa emisiju pārvirzi;

Nevalstisko dalībnieku loma

62. atzinīgi vērtē apņēmīgo un arvien plašāko jauniešu kustību pret klimata pārmaiņām; uzsver, ka ir svarīgi iesaistīties jēgpilnā dialogā ar jauniešiem un veicināt viņu līdzdalību politikas veidošanā visos līmeņos; atzinīgi vērtē to, ka visā pasaulē aizvien aktīvāk darbojas plaša spektra nevalstiskie dalībnieki, kas klimata politikas jomā apņēmušies sasniegt konkrētus un izmērāmus rezultātus; uzsver pilsoniskās sabiedrības, privātā sektora un pašvaldību būtisko nozīmi sabiedrības viedokļa un valsts rīcības ietekmēšanā un virzīšanā, kā arī zināšanu un labākās prakses apmaiņā par ietekmes mazināšanas un pielāgošanās pasākumu izstrādi un īstenošanu; aicina ES, dalībvalstis un visas puses veicināt, atvieglot un koordinēt sadarbību ar nevalstiskajiem dalībniekiem, kuri arvien vairāk kļūst par līderiem cīņā pret klimata pārmaiņām; turklāt uzskata, ka būtu jāiesaista iedzīvotāji un būtu jāpalielina to informētība par šiem jautājumiem;

63. uzsver pilsētu izšķirošo nozīmi Parīzes nolīguma mērķu īstenošanā, jo saskaņā ar ANO 2018. gada kopsavilkuma ziņojumu par 11. IAM "Vērtējot virzību uz iekļaujošām, drošām, noturīgām un ilgtspējīgām pilsētām un citām cilvēku apdzīvotām vietām" pilsētas rada vairāk nekā 70 % no visām SEG emisijām, atkritumiem un gaisa piesārņojuma; atzinīgi vērtē to, ka ANO augstākā līmeņa sanāksmē par rīcību klimata jomā 102 pilsētas apņēmās līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti; aicina puses to emisiju samazināšanas plānos ciešāk iesaistīt pilsētas;

Atklātība, iekļaušanas spēja un pārredzamība

64. uzsver, ka vajadzīga visu pušu efektīva līdzdalība, lai nepieļautu planētas vidējās temperatūras celšanos vairāk kā par 1,5 °C, kas savukārt nozīmē, ka jārisina nostiprinātu vai konfliktējošu interešu problēma; šajā sakarībā atkārtoti pauž atbalstu īpašas interešu konflikta politikas ieviešanai *UNFCCC* satvarā; aicina Komisiju un dalībvalstis uzņemties šā procesa vadību, vienlaikus nemazinot *UNFCCC* un Parīzes nolīguma mērķu un uzdevumu vērienīgumu;

65. uzsver, ka 80 % cilvēku, kas pārvietoti klimata pārmaiņu dēļ, ir sievietes un bērni, ko klimata pārmaiņas skar vairāk nekā vīriešus un kam nākas izturēt vairāk, tomēr šīs personas ir mazāk iesaistītas, kad tiek pieņemti galvenie lēmumi par rīcību klimata politikas jomā; tāpēc uzsver, ka ir būtiski nodrošināt visiem marginalizētajiem dzimumiem pilnvērtīgas iespējas un panākt, lai tie kā līdztiesīgi dalībnieki un līderi varētu piedalīties starptautiskos forumos, piemēram, *UNFCCC*, kā arī iesaistīties pasākumos, kas klimata jomā īstenojami valsts, reģionu un vietējā līmenī, un līdz ar to attiecīgie pasākumi būtu sekmīgi un efektīvi; uzskata, ka ES un dalībvalstīm būtu pilnībā jāatbalsta *UNFCCC* Dzimumu līdztiesības rīcības plāna īstenošana, jo īpaši, integrējot dzimumu līdztiesības aspektu ES klimata un attīstības politikā, un būtu jāveicina pirmiedzīvotāju sieviešu un sieviešu tiesību aizstāvju līdzdalība *UNFCCC* procesā;

66. norāda, ka klimata pārmaiņu ietekme, cita starpā uz izdzīvošanu, uzturu un izglītības pieejamību, būtiski ietekmē bērnu un pusaudžu veselību, aizsardzību un attīstību; uzskata, ka ir jārīkojas, lai ierobežotu šo kaitīgo ietekmi;

Visaptveroši centieni visās nozarēs

67. iesaka Komisijai izpētīt saiknes un citas sadarbības iespējas ar ieinteresētajām personām trešo valstu un reģionu oglekļa tirgos, kā arī stimulēt papildu oglekļa tirgu izveidi un citus oglekļa cenas noteikšanas mehānismus, kas uzlabos efektivitāti, nodrošinās izmaksu ietaupījumus un samazinās oglekļa emisiju pārvirzes risku, tādējādi radot vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā pasaulē; aicina Komisiju ieviest aizsardzības mehānismus, lai jebkāda sasaiste ar ES ETS arī turpmāk palīdzētu vēl vairāk un noturīgi mazināt klimata pārmaiņas un netiktu mazinātas saistības, kādas ES uzņēmusies attiecībā uz SEG emisiju apjomu;

68. atgādina, ka visām nozarēm ir jāsniedz savs ieguldījums, lai panāktu klimatneitrālu ekonomiku, un ka ES ekonomikas dekarbonizācijai nevajadzētu novest pie tā, ka ar oglekļa emisiju pārvirzes palīdzību oglekļa emisijas tiek pārceltas uz trešām valstīm, bet tai vajadzētu kļūt par mūsu ekonomikas un rūpniecības veiksmes stāstu, pateicoties atbilstošiem ieguldījumiem, piemērotiem instrumentiem un iespējām izstrādāt nepieciešamās radikālās inovācijas un tehnoloģijas; tic, ka uz tirgu balstītas pieejas būs veiksmīgas; uzskata, ka oglekļa cenas pielāgošanas uz robežas pasākumi ir jābalsta uz priekšizpēti un tiem jāatbilst PTO noteikumiem;

69. ņem vērā Komisijas jaunievēlētās priekšsēdētājas *Ursula von der Leyen* paziņojumu par to, ka ETS tiks attiecināta arī uz nozarēm, uz kurām ES tirdzniecības sistēma vēl neattiecas; noraida tiešu iekļaušanu ES ETS;

70. uzsver, ka transports ir vienīgā nozare, kurā emisiju apjoms kopš 1990. gada ir palielinājies; uzsver, ka šī situācija nav savienojama ar ilgtermiņa klimatneitralitātes mērķi, jo, lai to sasniegtu, emisijām no visiem sabiedrības sektoriem, tostarp aviācijas un kuģniecības nozares, jāsamazinās daudz ātrāk un vēl lielākā apjomā; atgādina, ka līdz 2050. gadam ir jāpanāk transporta nozares pilnīga dekarbonizācija; norāda, ka Komisijas veiktā analīze liecina, ka pašreizējie starptautiskie mērķi un pasākumi, kurus attiecīgi noteikusi Starptautiskā Jūrniecības organizācija (SJO) un Starptautiskā Civilās aviācijas organizācija (*ICAO*), pat ja tie tiks pilnībā īstenoti, neradītu nepieciešamo emisiju samazinājumu, un ka ir vajadzīga būtiska turpmākā rīcība, kas atbilst visu ekonomikas jomu noteiktajam mērķim — neto nulles līmeņa SEG emisijām; uzskata — lai panāktu NND atbilstību saistībām, kuras saskaņā ar Parīzes nolīgumu jāpilda visai ekonomikai kopumā, būtu jāmudina nolīguma Puses ņemt vērā arī starptautiskās kuģniecības un aviācijas radītās emisijas un vienoties par īstenošanas pasākumiem, kas šo nozaru radīto emisiju samazināšanai jāveic starptautiskā, reģionu un valstu līmenī;

71. atgādina — tiek prognozēts, ka līdz 2020. gadam starptautiskās aviācijas emisiju apjoms pasaulē būs aptuveni par 70 % lielāks nekā 2005. gadā un līdz 2050. gadam varētu pieaugt vēl par 300–700 %; pauž bažas par vērienīguma līmeni *ICAO* Starptautiskās gaisa satiksmes radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēmā (*CORSIA*), ņemot vērā pašreizējo darbu pie standartiem un ieteicamās prakses, kas jāievēro, sākot no šīs shēmas ieviešanas 2019. gadā; uzsver, ka līdz šim ierosinātie standarti ir neapmierinoši un *CORSIA* shēmas turpmāka vājināšana nav pieļaujama; aicina Komisiju un dalībvalstis darīt visu iespējamo, lai stiprinātu *CORSIA* noteikumus un atbalstītu ilgtermiņa mērķa pieņemšanu nolūkā būtiski samazināt aviācijas nozares radītās emisijas, vienlaikus saglabājot ES leģislatīvo autonomiju, īstenojot ETS direktīvu; turklāt uzsver, ka ES un starptautiskajās shēmās ir jārisina jautājums par aviācijas radītajām SEG emisijām, kas nav oglekļa emisijas;

72. pauž dziļas bažas par rezolūcijas A40-19 pieņemšanu *ICAO* 40. asamblejā un tā dēvēto *CORSIA* ekskluzivitātes klauzulu; mudina dalībvalstis iesniegt oficiālu atrunu attiecībā uz šo rezolūcijas daļu, lai tādējādi saglabātu Savienības likumdošanas autonomiju attiecībā uz pasākumiem, kas paredzēti SEG emisiju samazināšanai aviācijas nozarē;

73. atgādina, ka Komisijai ir juridisks pienākums iesniegt ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei 12 mēnešu laikā pēc tam, kad *ICAO* ir pieņēmusi attiecīgos instrumentus un pirms *CORSIA* sākusi darboties, turklāt šajā ziņojumā cita starpā jāanalizē *CORSIA* centienu vērienīgums un vispārējā vides integritāte, tostarp tās vispārējos centienus attiecībā uz Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanu; uzsver, ka Eiropas Parlaments un Padome kā likumdevēji ir vienīgās iestādes, kas var lemt par jebkādiem turpmākiem ETS direktīvas grozījumiem; uzsver, ka ETS direktīva būtu jāgroza tikai tad, ja tas ir saskaņā ar visas ES ekonomikā uzņemtajām saistībām samazināt SEG emisijas, ņemot vērā, ka pēc 2020. gada netiek paredzēts pielietot CO_2 emisiju izlīdzināšanas mehānismu;

74. atzinīgi vērtē pieaugošo atbalstu saskaņotai ES mēroga pieejai attiecībā uz aviācijas cenu noteikšanu un aicina Komisiju pēc iespējas drīz nākt klajā ar vērienīgu Enerģētikas nodokļu direktīvas pārskatīšanu šajā jomā, tostarp par to nodokļu atbrīvojumu atcelšanu, kurus pašlaik piemēro petrolejai un kuģu degvielai;

75. atgādina, ka saskaņā ar aplēsēm kuģniecības radītās CO_2 emisijas periodā līdz 2050. gadam varētu palielināties par 50 %–250 %; atzinīgi vērtē vienošanos par sākotnējo SJO stratēģiju, lai samazinātu kuģu radītās SEG emisijas, kā nozares pirmo soli Parīzes nolīguma temperatūras mērķa sasniegšanā; mudina SJO aktīvi rīkoties un pieņemt īstermiņa un vidēja termiņa pasākumus, kas palīdzētu sasniegt šīs stratēģijas mērķus; uzsver, cik svarīgi un neatliekami ir līdz 2023. gadam īstenot īstermiņa un vidēja termiņa pasākumus; aicina ES, Komisiju un dalībvalstis darīt visu iespējamo, lai atbalstītu ātru Vidusjūras zonas atzīšanu par kombinēto SOx un NOx emisiju kontroles zonu, kas būtu būtisks solis, lai Eiropā samazinātu kuģošanas radītās ***emisijas;*** uzsver, ka ir nekavējoties jāizpēta papildu pasākumi un darbības, tostarp oglekļa cenas noteikšanas instrumenti, lai risinātu jautājumu par emisijām jūrā saskaņā stratēģiju par šīs nozares pāreju uz zemām emisijām; tādēļ pauž pārliecību, ka ES un dalībvalstīm būtu cieši jāuzrauga sākotnējās SJO stratēģijas ietekme un īstenošana; atzinīgi vērtē priekšlikumu ES regulai, lai pienācīgi ņemtu vērā vispārējo datu vākšanas sistēmu attiecībā uz kuģu degvielas

patēriņa datiem (*MZV*) un SJO vispārējo datu vākšanas sistēmu attiecībā uz kuģu degvielas patēriņu; atgādina, ka *MZV* ir pirmais solis, kas galu galā ļautu ES pieņemt obligātus emisiju samazināšanas mērķus; mudina Komisiju pēc iespējas drīzāk ierosināt ES papildu pasākumus, kas būtu daļa no tās 2050. gada dekarbonizācijas stratēģijas, piemēram, jūrniecības nozares iekļaušanu ETS un kuģu efektivitātes standarta un kuģu marķējuma ieviešanu, un ierosināt stratēģiju sadarbībai ar citām pusēm, kuras vēlas rīkoties pēc iespējas agrāk, lai samazinātu jūras transporta emisijas atbilstoši Parīzes nolīguma temperatūras mērķim;

76. uzsver, ka jau pastāv vienkārši risinājumi, kā samazināt emisijas, piemēram, ātruma ierobežojumi vai emisiju kontroles zonu izveide, kas paredzētas saskaņā ar starptautisko *MARPOL* konvenciju; uzskata, ka dekarbonizācijas stratēģijai un Eiropas zaļajam kursam būtu jāveicina ieguldījumi, vērienīgi pētījumi par nulles emisijas kuģiem un videi nekaitīgiem kuģiem ar ekokomponentiem, labāka atkritumu apsaimniekošana un ūdens resursu apsaimniekošana, kā arī infrastruktūras uzlabojumi, kas vajadzīgi, lai stimulētu tirgu laikposmā pirms 2030. gada, piemēram, ostu elektrifikācija;

77. mudina palielināt finansējumu alternatīvo degvielu izpētei un ieviešanai tirgū;

78. atgādina, ka 23 % no pasaules SEG emisijām rada lauksaimniecība; uzsver — lai pabarotu strauji augošo cilvēku skaitu pasaulē, ir jāiegulda viedās lauksaimniecības metodēs un ražošanas paņēmienos, tādos kā kūtsmēslu radītā metāna uztveršana, efektīvāka mēslojuma izmantošana, cikliska biomasas izmantošana un efektīvākas gaļas un piena produktu ražošanas metodes;

79. atgādina — lai gan lauksaimniecība rada aptuveni 10 % no ES SEG emisijām, tā var palīdzēt ES samazināt emisijas ar tādiem paņēmieniem kā laba augsnes pārvaldība, agromežsaimniecība, bioloģiskās daudzveidības aizsardzība un citas zemes apsaimniekošanas metodes; konstatē — lauksaimniecība var nodrošināt, ka laikposmā līdz 2050. gadam ik gadu tiek ietaupītas aptuveni 3,9 gigatonnas CO_2 ekvivalenta, kas ir aptuveni 8 % no pašreizējām kopējām SEG emisijām;

80. norāda, ka aptuveni 60 % no pasaules metāna emisijām rada tādi avoti kā lauksaimniecība, atkritumu poligoni un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kā arī fosilā kurināmā ražošana un transportēšana pa cauruļvadiem; atgādina, ka metāns ir spēcīga SEG, kas globālo sasilšanu var veicināt 100 gadus un iedarbojas 28 reizes spēcīgāk nekā CO_2; atgādina, ka Komisijai ir juridisks pienākums pēc iespējas drīz apzināt politikas iespējas, kā ES metāna emisiju stratēģiskā plāna ietvaros strauji samazināt metāna emisijas; aicina Komisiju iesniegt attiecīgos likumdošanas priekšlikumus Parlamentam un Padomei sava pilnvaru termiņa pirmajā pusē;

81. atzīst, ka lauksaimniecībai var būt pozitīva un nozīmīga loma cīņā pret klimata pārmaiņām, un uzsver KLP reformas nozīmi, palīdzot lauksaimniekiem izstrādāt un īstenot klimata ziņā viedas lauksaimniecības metodes, piemēram, oglekļa dioksīda piesaisti un oglekļa emisiju atkārtotu izmantošanu;

82. uzsver, cik būtiski ir dabiskie piesaistītāji, lai ES panāktu SEG neitralitāti; aicina Komisiju izstrādāt detalizētu ES stratēģiju, kā saskaņā ar 2050. gada SEG neitralitātes mērķi ilgtspējīgi uzlabot dabiskos piesaistītājus; mudina dalībvalstis šo aspektu pilnībā iekļaut savās ilgtermiņa stratēģijās, kā tas prasīts Pārvaldības regulas 15. panta 4. punkta b) apakšpunktā;

83. atzīst lomu, kāda gandrīz visos 1,5 °C scenārijos piešķirta oglekļa uztveršanai un uzglabāšanai *IPCC* 1,5 °C īpašajā ziņojumā un Komisijas paziņojumā "Tīru planētu visiem";

84. atbalsta aktīvāku rīcību, lai sasniegtu mērķus, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar stratēģisko energotehnoloģiju plānu nolūkā komerciālā mērogā īstenot oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu ES enerģētikas un rūpniecības nozarēs, kā arī izstrādāt stingru tiesisko regulējumu, kas palīdzētu līdz 2022. gadam no atmosfēras tieši piesaistīt un droši uzglabāt CO_2 emisijas;

85. pauž nožēlu par to, ka fosilā kurināmā subsīdijas ES joprojām palielinās un sasniedz aptuveni 55 miljardus EUR gadā; aicina visas dalībvalstis savos galīgajos valsts enerģētikas un klimata plānos steidzami integrēt konkrētas politikas nostādnes, termiņus un pasākumus, lai līdz 2020. gadam pakāpeniski likvidētu visas tiešās un netiešās subsīdijas fosilajam kurināmajam, un tādējādi izpildītu ES globālās saistības un atbrīvotu resursus, kurus varētu izmantot, lai panāktu klimata ziņā neitrālu sabiedrību; aicina visas pārējās puses veikt līdzīgus pasākumus;

86. atzinīgi vērtē Monreālas protokola Kigali grozījuma stāšanos spēkā; uzskata, ka tam būtu jādod jauns stimuls ES ātri pārskatīt F-gāzu regulu, lai novērstu ES mērķus klimata jomā apdraudošos zināmos trūkumus, tādus kā nelikumīga fluorogļūdeņražu (*HFC*) tirdzniecība un nepietiekami pasākumi pret sēra heksafluorīda (SF_6) izmantošanu;

Rūpniecība un konkurētspēja

87. uzskata, ka ekonomikas uzplaukumam, rūpniecības konkurētspējai, ilgtspējīgai attīstībai un klimata politikai vajadzētu būt savstarpēji pastiprinošiem; uzsver, ka ES būtu jārāda ceļš pārejā uz nulles līmeņa SEG emisiju ekonomiku līdz 2050. gadam, tādējādi nodrošinot konkurences priekšrocības ES nozarēm;

88. uzsver, cik būtiski ir sasniegt Parīzes nolīgumā noteiktos mērķus, vienlaikus ES saglabājot darbvietas un rūpniecības bāzi, lai cilvēkiem šajā nozarē būtu labvēlīgas izredzes un lai parādītu pasaulei, ka rūpniecība un klimatneitralitāte nav nesavienojamas; ļoti atzinīgi vērtē daudzu Eiropas rūpniecības dalībnieku apņemšanos un centienus kļūt oglekļneitrāliem un mudina nozares vai uzņēmumus, kas joprojām vilcinās, sekot šiem daudzajiem labajiem piemēriem;

89. turklāt atzinīgi vērtē centienus un progresu, ko līdz šim ES iedzīvotāji, uzņēmumi un nozares īstenojuši, lai pildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības saskaņā ar Katovices noteikumu kopumu; tomēr norāda, ka šie centieni nav pietiekami, lai līdz 2050. gadam sasniegtu nulles līmeņa SEG emisiju līmeni; tādēļ mudina dalībvalstis un to reģionus un pašvaldības, kā arī uzņēmumus un nozares noteikt un aktīvi īstenot vērienīgākus mērķus, izmantojot Eiropas zaļo kursu, lai risinātu klimata problēmas un pilnībā izmantotu Parīzes nolīguma sniegtās iespējas;

90. uzsver, ka stabils un uzticams tiesiskais regulējums un skaidri politikas signāli gan ES, gan pasaules līmenī veicina un uzlabo ar klimatu saistītus ieguldījumus un var palīdzēt novērst oglekļiesīksti; šajā sakarībā uzsver, ka ir svarīgi pienācīgi un savlaicīgi īstenot tiesību aktus "Tīra enerģija visiem Eiropas iedzīvotājiem", un aicina izstrādāt ES ilgtermiņa rūpniecības politikas stratēģiju un ES klimata tiesību aktus atbilstīgi saistībām, ko ES uzņēmās saskaņā ar Parīzes nolīgumu, lai nodrošinātu ES rūpniecības attīstību īstermiņā un ilgtermiņā, jo īpaši atbalstot MVU, radot kvalitatīvas darbvietas un nodrošinot ekoloģisko pāreju, vienlaikus nodrošinot, ka ES rūpniecība ir konkurētspējīga pasaules mērogā un ka ES līdz 2050. gadam sasniedz nulles līmeņa siltumnīcefekta gāzu emisijas, un neviens netiek atstāts novārtā;

91. atzinīgi vērtē to, ka vairākas valstis, kurās atrodas ES energoietilpīgo nozaru lielākie konkurenti, ir ieviesušas oglekļa emisijas kvotu tirdzniecības vai citus oglekļa emisiju cenas noteikšanas mehānismus; mudina arī citas valstis sekot šim piemēram; prasa šos mehānismus attiecināt uz visām energoietilpīgajām nozarēm;

92. uzsver, ka ir svarīgi palielināt kvalitatīvu darbvietu un kvalificētu darba ņēmēju skaitu ES rūpniecībā, lai veicinātu inovāciju un pāreju uz ilgtspējīgiem ražošanas procesiem; uzsver, ka ir jāatbalsta reģioni, kuri ir ļoti atkarīgi no ogļu izmantošanas un oglekļietilpīgām darbībām un kuros liela daļa darba ņēmēju ir iesaistīti oglekļietilpīgās nozarēs, jāveic ieguldījumi šajos reģionos un jāattīsta pārkvalificēšanās un prasmju uzlabošanas programmas, lai piesaistītu jaunus un inovatīvus uzņēmumus, jaunuzņēmumus un nozares ar mērķi veidot ilgtspējīgu reģionālo ekonomiku, vienlaikus nodrošinot, ka neviens netiek atstāts novārtā;

93. uzsver, ka ne visi reģioni cīņu pret klimata pārmaiņām sāk ar vienādiem nosacījumiem, ne visos reģionos ir vienādi instrumenti un ka sekas attiecīgi atšķiras; tādēļ uzsver, ka ir nepieciešama pāreja, kurā tiek ņemtas vērā visneaizsargātāko reģionu, iedzīvotāju un nozaru īpatnības;

Ceturtdiena, 2019. gada 28. novembris

Enerģētikas politika

94. uzsver enerģētikas centrālo lomu pārejā uz SEG neto nulles emisiju ekonomiku;

95. uzsver, ka, īstenojot ilgtspējīgu enerģētikas pārkārtošanu, enerģētiskās nabadzības problēma ir jārisina, nostiprinot enerģijas patērētāju tiesības un sniedzot viņiem pilnīgāku informāciju, uzlabojot energoefektivitātes pasākumus ēkās, jo īpaši mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem, un novēršot sociālās problēmas;

96. uzsver energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas nozīmi SEG emisiju samazināšanā, energoapgādes drošībā un enerģētiskās nabadzības mazināšanā;

97. uzsver, ka visām nozarēm ir efektīvi jāsadarbojas, lai dekarbonizētu ES ekonomiku un sasniegtu nulles līmeņa SEG emisijas; uzsver, ka valstīm vajadzētu būt elastīgām attiecībā uz to, kā tās dekarbonizē savu ekonomiku, lai būtu vieglāk mazināt ar pāreju saistītās sociālās izmaksas un gūtu sabiedrības piekrišanu un atbalstu;

98. uzskata, ka būtiska nozīme būs turpmākai ES iekšējā enerģijas tirgus integrācijai, jo īpaši, lai panāktu nulles līmeņa SEG emisiju ekonomiku;

99. atgādina, ka prioritātes noteikšana energoefektivitātei, jo īpaši īstenojot principu "energoefektivitāte pirmajā vietā", un pasaules mēroga līderpozīcijas atjaunojamo energoresursu jomā ir divi no galvenajiem ES enerģētikas savienības mērķiem; uzsver, ka ES 2030. gada mērķis atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā ir noteikts 32 % vai augstāks un ka tās energoefektivitātes mērķis ir 32,5 % vai augstāks; uzsver, ka šie mērķi, lai gan rada lielāku SEG emisiju samazinājumu nekā iepriekš prognozēts, neatbilst 50—55 % samazinājumam, ko ierosināja jaunā Komisijas priekšsēdētāja, vai arī lai ierobežotu globālo sasilšanu līdz 1,5 °C; aicina Komisiju un Padomi noteikt papildu centienus, kas nepieciešami, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu un energoefektivitāti saskaņā ar SEG emisiju samazināšanas mērķi; aicina pasaules mērogā veicināt energoefektivitātes pasākumus un savlaicīgi sākt izmantot atjaunojamos energoresursus;

100. atzinīgi vērtē atjaunojamo energoresursu pieaugošo īpatsvaru pasaules energoapgādē, jo īpaši enerģētikas nozarē; pauž bažas par atjaunojamo energoresursu izmantošanas lēno ieviešanu siltumapgādes, dzesēšanas un transporta nozarē, jo īpaši aviācijas un jūrniecības nozarē; pauž nopietnas bažas par attīstības tempu palēninānošanos (kopš 2014. gada), paplašinot kopējo atjaunojamo energoresursu tirgus daļu ES, jo šī palēninānošanās apdraud ES enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanu; uzsver, ka, lai sasniegtu ilgtermiņa ilgtspējas mērķus, visām nozarēm ir jāpalielina atjaunojamo energoresursu izmantošana;

Pētniecība, inovācija, digitālās tehnoloģijas un kosmosa politika

101. atzīst zinātnes un zinātniski pamatotu inovāciju būtisko nozīmi, lai gūtu panākumus cīņā pret klimata pārmaiņām un īstenotu Parīzes nolīguma un jebkādas citas vērienīgas klimata programmas stratēģisko mērķus; uzsver, ka ES ir jāuzņemas vadība gan cīņā pret klimata pārmaiņām, gan tehnoloģiskās attīstības veicināšanā, lai nodrošinātu pret klimata pārmaiņām noturīgu attīstību;

102. uzsver, ka ir svarīgi turpināt un stiprināt pētniecību un inovāciju tādās jomās kā klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās politika, resursu efektīva izmantošana, mazoglekļa un bezemisiju tehnoloģijas, otrreizējo izejvielu ilgtspējīga izmantošana (aprites ekonomika) un klimata pārmaiņu datu apkopošana šīs parādības apkarošanas nolūkā; uzsver, ka par prioritāti ir jānosaka ilgtspējīgu enerģētikas projektu finansēšana saskaņā ar jauno programmu "Apvārsnis Eiropa", ņemot vērā ES saistības, kas jāpilda enerģētikas savienības kontekstā un īstenojot Parīzes nolīgumu;

103. atgādina, ka pētniecība, inovācija un konkurētspēja ir viens no pieciem ES Enerģētikas savienības stratēģijas pīlāriem; tādēļ atgādina, ka pētniekiem ir būtiska loma cīņā pret globālo sasilšanu, un uzsver, ka šajā jomā ir svarīgi īstenot starptautisko partneru ciešu zinātnisko sadarbību;

104. atgādina par digitālo tehnoloģiju būtisko nozīmi enerģētikas un rūpniecības pārmaiņu atbalstīšanā, jo īpaši uzlabojot energoefektivitāti un ietaupījumus un samazinot emisijas; uzsver ieguvumus vides jomā, ko var nodrošināt Eiropas rūpniecības nozaru digitalizācija, uzlabojot resursefektivitāti, tostarp atkritumu pārstrādi, un samazinot materiālietilpību; uzsver ieguvumus, ko klimata jomā sniedz pārvades un sadales tīklu pilnīga digitalizācija un enerģijas tirdzniecības centri, kā arī pieprasījuma reakcijas programmas, ko pārvalda, izmantojot lietojumprogrammas;

105. atzīst jaunās ES kosmosa programmas nozīmi, atbalstot ES cīņu pret klimata pārmaiņām un to ietekmi; atgādina par Eiropas Zemes novērošanas sistēmas *Copernicus* datu un informācijas pakalpojumu būtisko nozīmi zemes uzraudzībā; uzsver *Copernicus* nozīmi novērošanas sistēmu starptautiskās koordinācijas veicināšanā un ar to saistītajā datu apmaiņā;

Klimata pārmaiņas un attīstība

106. atgādina, ka saskaņā ar ANO īpašā referenta galējas nabadzības un cilvēktiesību jautājumos 2019. gada 25. jūnija ziņojumu par klimata pārmaiņām un nabadzību "klimata pārmaiņas draud iznīcināt progresu, kas pēdējos 50 gadus panākts attīstības, vispārējās veselības un nabadzības mazināšanas jomā", un tiek lēsts, ka "jaunattīstības valstīm būs jāsedz 75–80 % no izmaksām, kas saistītas ar klimata pārmaiņām";

107. uzsver, ka jaunattīstības valstis ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām un ir visvairāk tām pakļautas, kā arī tām trūkst nepieciešamā aprīkojuma, lai spētu izturēt arvien postošākās sekas, tostarp kritisku pārtikas un ūdens trūkumu, dabas katastrofu izraisītos postījumus, cilvēku pārvietošanu un spriedzes palielināšanos saistībā ar nepietiekamajiem resursiem; atgādina, ka klimata pārmaiņām ir dramatiska ietekme uz jaunattīstības valstu, bet jo īpaši uz vismazāk attīstīto valstu ilgtermiņa ekonomisko attīstību;

108. norāda uz tropiskajiem cikloniem *Idai* un *Kenneth*, no kuriem pēdējais bija spēcīgākais ciklons, kāds jebkad skāris Āfrikas kontinentu — tie 2019. gada pirmajā pusē radīja masveida postījumus Komoru salās, Malāvijā, Mozambikā un Zimbabvē, nogalinot daudzus cilvēkus un izraisot akūtu humanitāro krīzi, kura skāra vairāk nekā divus miljonus cilvēku un kuras izmaksas sasniedza gandrīz 400 miljonus USD, šīs summas lielāko daļu piešķīra ES, bet atjaunošanas izmaksas tiek lēstas 3 miljardu USD apmērā;

109. norāda, ka infrastruktūras noturībai jaunattīstības valstīs būs izšķiroša nozīme to spējā pielāgoties klimata pārmaiņām; tādēļ uzstāj, ka ir jāveicina ieguldījumi jaunattīstības valstu infrastruktūras noturīguma palielināšanā, lai palīdzētu tām pārvarēt aizvien postošākās dabas katastrofas;

110. atgādina savu nostāju, ka vismaz 45 % no finansējuma, kas laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam paredzēts kaimiņattiecību un attīstības sadarbības instrumentam, būtu jāpiešķir mērķiem klimata un vides jomā;

111. uzstāj uz vienotu pieeju Parīzes nolīguma un 2030. gada ilgtspējīgas attīstības programmas īstenošanai gan iekšpolitikā, gan ārpolitikā, pilnībā ievērojot principu par politikas saskaņotību attīstībai, jo īpaši attīstības, tirdzniecības, lauksaimniecības, enerģētikas un klimata jomā;

112. uzsver klimata, ekonomikas un sabiedrības savstarpējo atkarību; jo īpaši uzsver klimata pārmaiņu tiešo ietekmi uz pirmiedzīvotāju kopienām un akūtos draudus to eksistencei, ar ko saskaras daudzas no šīm kopienām, tostarp kopienas, kas vēl nav saskārušās ar mūsdienu civilizāciju; uzsver, ka saskaņā ar *IPCC* datiem vietējās un tradicionālās zināšanas ir būtisks resurss klimata pārmaiņu novēršanai, jo īpaši tāpēc, ka aptuveni 80 % no pasaules atlikušās bioloģiskās daudzveidības ir pirmiedzīvotāju apdzīvotajās teritorijās; pauž sašutumu par pirmiedzīvotāju vadoņa *Emrya Wajãpi* neseno nogalināšanu Brazīlijas ziemeļos un atzinīgi vērtē ANO augstās komisāres cilvēktiesību jautājumos 2019. gada 29. jūlija paziņojumu, kurā teikts, ka "Brazīlijas valdībai ir jāaptur invāzija pirmiedzīvotāju teritorijās un jānodrošina, ka viņi var miermīlīgi īstenot savas kolektīvās tiesības uz zemi" saskaņā ar SDO Konvenciju Nr. 169;

113. aicina attīstītās valstis, tostarp ES dalībvalstis, palielināt atbalstu zināšanu apmaiņai, spēju veidošanai un tehnoloģiju nodošanai jaunattīstības valstīm un tādējādi ievērot Parīzes nolīguma 9. — 11. pantu un Adisabebas rīcības programmas 49., 116. un 120. pantu par attīstības finansēšanu, vienlaikus pildot savas saistības attiecībā uz 17. IAM, tostarp uz 17.6. — 17.8. mērķi; šajā nolūkā uzsver ieguvumus, ko var dot lielāki ES ieguldījumi daudzsološos zinātniskās pētniecības projektos; turklāt aicina ES veicināt tādas deklarācijas pieņemšanu, kas ir salīdzināma ar 2001. gada Dohas deklarāciju par *TRIPS* līgumu un sabiedrības veselību, lai veicinātu klimatam nekaitīgu tehnoloģiju likumīgu nodošanu jaunattīstības valstīm;

114. uzsver privāto ieguldījumu un izaugsmes izšķirošo nozīmi pārejā uz klimatam nekaitīgu infrastruktūru un ražošanas metodēm; uzsver nepieciešamību maksimāli palielināt šādu ieguldījumu pienesumu klimata politikā un centienos sasniegt IAM, tostarp izmantojot stimulus un veicinot publiskā un privātā sektora partnerības; uzskata, ka būtisks instruments šajā ziņā ir ārējo ieguldījumu plāns; turklāt uzsver, ka ir nepieciešama iekļaujoša un ilgtspējīga attīstība un izaugsme, lai jaunattīstības valstis varētu piedalīties klimata pārmaiņu mazināšanā, cita starpā izmantojot inovācijas stratēģijas un tehnoloģiju attīstību; pauž pārliecību, ka ES būtu ātri jāveicina atbildīgs un ilgtspējīgs privātais finansējums, jo īpaši attiecībā uz pienākumiem cilvēktiesību jomā un iemaksām jaunattīstības valstu iekšzemes ekonomikā; tomēr iesaka pārmērīgi nepaļauties uz brīvprātīgiem privātā sektora centieniem;

115. ņem vērā to, ka pieaug interese par standartu izstrādi klimatam draudzīgiem un ilgtspējīgiem ieguldījumiem, un atkārtoti pauž bažas par to, ka privātā sektora iniciatīvu skaita palielināšanās apgrūtina salīdzināšanu un pārbaudi; šajā sakarībā atzinīgi vērtē Komisijas un starptautiskās sabiedrības iniciatīvas atbalstīt ieguldījumus un politisko dialogu par klimata politiku jaunattīstības valstīs, piemēram, Pasaules klimata pārmaiņu aliansi plus (PKPA+) un Klimata pārmaiņu mazināšanas fondu; šajā sakarībā mudina Komisiju un dalībvalstis turpināt iesaistīties starptautiskos forumos, lai veicinātu efektivitāti un taisnīgumu klimata politikas ieguldījumu jomā;

Klimata diplomātija

116. stingri atbalsta ES politikas pasākumu un klimata diplomātijas turpmāku un vēl spēcīgāku īstenošanu, kas ir ļoti svarīga, lai mobilizētu partnervalstis rīcībai klimata politikas jomā un veidotu starptautiskās sabiedrības izpratni; tomēr uzskata, ka veiktie centieni, acīmredzami, nav bijuši atbilstīgi un ka Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta piešķirtie cilvēkresursi nebūt nav pietiekami; tādēļ ierosina ievērojami palielināt cilvēkresursus šajā jomā; mudina Komisiju un dalībvalstis izmantot holistisku pieeju ES klimata diplomātijai, izveidojot saikni starp klimata pārmaiņām un ilgtspējīgu attīstību, lauksaimniecību, konfliktu risināšanu, migrāciju un humānajām problēmām, lai veicinātu vispārēju pāreju uz nulles līmeņa emisijām, noturību pret klimata pārmaiņām, ilgtspējīgu attīstību un pārtikas un ūdens nodrošinājumu;

117. uzsver, ka klimata pārmaiņas aizvien pamatīgāk ietekmē starptautisko drošību un reģionālo stabilitāti, un tam par iemeslu ir vides degradācija, iztikas zudums, klimata pārmaiņu izraisīta pārvietošanās un ar to saistīti nemieru veidi, kuru gadījumā klimata pārmaiņas bieži vien var uzskatīt par apdraudējuma pavairotāju; tāpēc mudina ES un dalībvalstis sadarboties ar saviem partneriem visā pasaulē, lai labāk izprastu, integrētu, prognozētu un pārvaldītu klimata pārmaiņu destabilizējošo ietekmi; mudina īstenot agrīnas brīdināšanas programmu saistībā ar lielo iespējamību, ka veidosies kritiskas situācijas, kas varētu apdraudēt ilgtspējīgas struktūras un ekosistēmas lielākos reģionos vai kontinentos;

118. atzinīgi vērtē daudzviet pasaulē pausto apņemšanos un īstenotās konkrētās darbības SEG emisiju samazināšanai, piemēram, ļoti vērienīgās saistības, ko uzņēmušās daudzas jaunattīstības valstis un mazās salu valstis; tomēr pauž nožēlu, ka daudzām lielām ekonomikām trūkst vērienīguma un tajās nenotiek debates par NND palielināšanu; atgādina, ka ES rada 9 % no pasaules SEG emisijām, bet ir mājvieta tikai 6,7 % pasaules iedzīvotāju, tāpēc ir ļoti svarīgi, lai ES uzņemtos lielākas saistības, jo īpaši ņemot vērā tās vēsturisko atbildību par klimata pārmaiņām un nepieciešamību rādīt labu piemēru pārējai pasaulei; uzsver, ka Parīzes nolīguma mērķus nebūs iespējams sasniegt un novērst kritiskas situācijas, ja arī citas lielās ekonomikas nesekos šim piemēram;

119. prasa Komisijai nekavējoties izanalizēt iespēju veikt papildu pasākumus, lai motivētu citas lielākās ekonomikas palielināt savus NND, īstenot konkrētus papildu pasākumus un apsvērt inovatīvas pieejas;

120. aicina Komisiju un dalībvalstis izmantot visus pieejamos instrumentus (piemēram, starptautiskās sarunas, tirdzniecības un reģionālos nolīgumus, starptautiskās partnerības), lai palīdzētu popularizēt un veicināt sadarbību globālajā pārejā uz neto nulles emisijām, klimatnoturību, ilgtspējīgu attīstību un pārtikas un ūdens drošību;

121. uzsver, ka klimata mērķi ir jāiekļauj visās ES politikas jomās, tostarp tirdzniecības politikā; aicina Komisiju nodrošināt, ka visi jaunie tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumi, ko parakstījusi ES, pilnībā atbilst Parīzes nolīgumam un IAM un ka vides un klimata nosacījumi ir juridiski saistoši un obligāti izpildāmi; aicina Komisiju veikt un publicēt visaptverošu novērtējumu par spēkā esošo un turpmāko nolīgumu atbilstību Parīzes nolīgumam; aicina Komisiju nodrošināt, ka visos tirdzniecības nolīgumos tiek ietverti saistoši noteikumi par Parīzes nolīguma ievērošanu, tostarp noteikumi par mežu apsaimniekošanu un ilgtspējīgu saglabāšanu; aicina Komisiju īpašu uzmanību pievērst tirdzniecības preču dzīves ciklam no izstrādes brīža līdz pat patēriņam, lai aizsargātu dabas resursus un ņemtu vērā kumulatīvo, tostarp transporta, ietekmi;

122. aicina Komisiju un Padomi tirdzniecības nolīgumos iekļaut Parīzes nolīgumu, lai motivētu tirdzniecības partnerus sasniegt Parīzes nolīgumā noteiktos mērķus; turklāt aicina Komisiju un Padomi pārskatīt tirdzniecības nolīgumus, lai šajos divpusējos nolīgumos ietvertu vērienīgas klimata aizsardzības saistības un tādējādi motivētu partnerus pieņemt klimata stratēģijas saskaņā ar Parīzes nolīgumu;

123. ļoti atzinīgi vērtē Krievijas paziņojumu, kā tā īstenos Parīzes nolīgumu;

124. atzīst, cik būtiska ir ES un ASV partnerība, lai sasniegtu Parīzes nolīguma stratēģiskos mērķus un citas vērienīgas stratēģijas; tādēļ atkārtoti pauž nožēlu par ASV prezidenta Donalda Trampa paziņojumu par savu nodomu izstāties no Parīzes nolīguma; ļoti atzinīgi vērtē to, ka lielākie ASV štati, pilsētas, augstskolas un citi nevalstiskie dalībnieki turpina aktīvi iesaistīties pasākumos rīcības atbalstam klimata politikas jomā, īstenojot kampaņu ar lozungu "Mēs vēl piedalāmies!"; pauž cerību, ka ASV reiz atkal iesaistīsies cīņā pret klimata pārmaiņām un partnerībā ar ES kopīgi vadīs sarunas par starptautiskiem līgumiem tirdzniecības, rūpniecības un enerģētikas jomā atbilstoši Parīzes nolīguma principiem;

125. stingri nosoda Brazīlijas prezidenta *Jair Bolsonaro* un Brazīlijas valdības lēno reaģēšanu uz bezprecedenta meža ugunsgrēku skaitu un mērogu Brazīlijas Amazones baseinā; uzskata, ka ES un tās dalībvalstīm, izmantojot starptautisko sadarbību un palīdzību, ir jādara viss iespējamais, lai cīnītos pret vides izpostīšanu Amazones baseinā un citās nozīmīgās pasaules ekosistēmas teritorijās un ņemtu vērā savas tirdzniecības politikas potenciālo omu;

Eiropas Parlamenta loma

126. uzskata — tā kā starptautisku nolīgumu noslēgšanai ir vajadzīga Parlamenta piekrišana un tā kā Parlamentam kā līdztiesīgam likumdevējam ir liela loma Parīzes nolīguma īstenošanā ES teritorijā, Parlaments ir jāiekļauj ES delegācijas sastāvā; tāpēc sagaida, ka Parlaments saņems atļauju piedalīties ES koordinācijas sanāksmē, kas notiks Madrides *COP 25* laikā, un ka Parlamentam no paša sarunu sākuma būs garantēta pieeja visiem sagatavošanās dokumentiem;

o

o o

127. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī *UNFCCC* sekretariātam ar pieprasījumu to izsūtīt visām trešo valstu līgumslēdzējām pusēm.